

Beslutningsforslag nr. B 103. Fremsat den 30. marts 1984 af Torben Lund (S), Inger Fischer Møller (S), Inger Harms (SF), Ebba Strange (SF), Bernhard Baunsgaard (RV), Estrup (RV), Anne Grete Holmsgård (VS) og Lenger (VS)

Forslag til folketingsbeslutning

om nedsættelse af en kommission til belysning af homoseksuelles situation i samfundet

Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte en kommission til belysning af homoseksuelles situation i samfundet.

Kommissionens kommissorium

Idet det anerkendes, at homoseksuelle bør have mulighed for at leve i overensstemmelse med deres identitet og indrette sig herefter i samfundet, og idet det erkendes, at mulighederne herfor ikke er til stede i tilstrækkeligt omfang, skal kommissionen sammenstille og fremlægge tilgængelig videnskabelig dokumentation om homoseksualitet og homoseksuelles livsform samt foranstalte undersøgelser, der belyser homoseksuelles juridiske, sociale og kulturelle situation.

I forlængelse heraf skal kommissionen fremkomme med forslag til foranstaltninger,

der sigter mod at fjerne eksisterende diskrimination inden for alle sektorer i samfundet, og som i øvrigt forbedrer de homoseksuelles situation, herunder forslag til bestemmelser for faste samlivsforhold.

Kommissionens sammensætning

Kommissionen skal sammensættes af repræsentanter fra relevante ministerier, 2 repræsentanter fra Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske samt af enkeltpersoner, som har vist særlig interesse for homoseksuelles vilkår i samfundet. Herudover må det anses for hensigtsmæssigt, at kommissionen får adgang til at rådføre sig med sagkyndige fra f.eks. ministerier og arbejdsmarkedets parter samt i nødvendigt omfang indhente forskningsmæssig bistand.

Bemærkninger til forslaget

Justitsministeriets ægteskabsudvalg (af 1969) har udsendt 9 betænkninger og har dermed afsluttet sit arbejde. Udvalget har i disse også berørt homoseksuelles faste samlivsforhold, og man har fremsat løsninger på enkelte områder uden dog at underkaste hele problemkomplekset med homoseksuelle samlivsforhold en samlet og grundig undersøgelse. Tilmed valgte man ikke at undersøge homoseksuelles samlivsforhold, da socialforskningsinstituttet undersøgte samlivsmønstre i den danske befolkning.

Derimod har man i Sverige i erkendelse af behovet for en samlet undersøgelse allerede i 1977 nedsat en kommission til belysning af homoseksuelles situation i samfundet.

Forud havde Riksdagen i flere tilfælde behandlet de homoseksuelles situation i samfundet. På baggrund heraf foreslog socialudvalget i en betænkning (SoU 1976/77:37), at der blev foretaget en undersøgelse til belysning af de homoseksuelles situation i samfundet. Den skulle også omhandle spørgsmålet om, hvilke foranstaltninger der var nødvendige for at fjerne eksisterende diskrimination mod homoseksuelle.

Udvalget påpegede bl.a., at der var fremsat ønske om dels at forbedre retsstillingen generelt, dels at komme diskrimination til livs. Ifølge udvalget skulle samfundet søge at modvirke såvel åben som skjult diskrimination inden for alle områder af samfundet. Endelig henviste man til, at Riksdagen tidligere havde givet udtryk for, at homoseksuelt samliv ud fra et samfundsmæssigt synspunkt var en fuldt acceptabel samlivsform.

Den svenske kommission blev sammensat med en uvildig jurist som formand, 6 repræsentanter for de politiske partier, 3 sagkyndige repræsenterende henholdsvis socialministeriet, justitsministeriet og den svenske organisation for homoseksuelle (RFSL: Riksförbundet för sexuellt likaberättigande) og endelig 2 sekretærer (1 fra justitsministeriet og 1 fra socialministeriet).

Kommissionen har i de forløbne år beskæftiget sig med en lang række emner. Dens arbejde skal munde ud i en betænkning, som nærmer sig fær-

diggørelse. Betænkningen vil falde i 4 dele. Første del omhandler almindelig baggrundsinformation, f.eks. hvad er homoseksualitet, hvor mange er homoseksuelle, hvordan opleves det at være homoseksuel i en heteroseksuel verden? Endvidere belyses homoseksualitet i antropologisk og historisk sammenhæng, og endelig er der et kapitel om kristendom og homoseksualitet. Anden del omfatter en sociologisk undersøgelse af homoseksuelle i dagens samfund. Tredje del indeholder en tilbundsående analyse af forskellige juridiske spørgsmål bl.a. antidiskriminationslovgivningen, retsforholdene i andre lande, homoseksuelt samliv, værgemål og adoption. Fjerde del omhandler åben og skjult diskrimination på f.eks. arbejdsmarkedet, boligområdet, værnepligt, homoseksuel adfærd og straf forbundet hermed.

Desuden har kommissionen for at styrke den offentlige debat ladet udgive en debatbog indeholdende forskellige artikler om homoseksualitet og om homoseksuelle.

Der har aldrig været foretaget en tilsvarende undersøgelse af homoseksuelles forhold i Danmark. En sådan undersøgelse er dog nødvendig for at kunne overskue behovet for og konsekvenserne af at lovgive specielt for homoseksuelle. F.eks. har Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske fremsendt et forslag om »Registreret partnerskab for to personer af samme køn« til justitsministeriet. Det er aldrig blevet undersøgt – og lader sig kun vanskeligt overskue – hvilken betydning indførelsen af et sådant registreret partnerskab vil få for anden dansk lovgivning. Det er heller aldrig tidligere undersøgt, hvilken betydning anden dansk lovgivning har for homoseksuelle, og hvilken anden lovgivning homoseksuelle eventuelt kunne have behov for.

F.eks. anføres det i ægteskabsudvalgets betænkning nr. 5 i indledningen bl.a., at »Det stof, der kan belyse de fast samlevende pars og ægtefællernes retlige situation, er omfattende og berører overordentlig mange lovområder. Det drejer sig for det første om de . . . nævnte (dvs. 38) love, der indbefatter de person-, familie- og arveretlige love,

F.t. beslutn. vedr. homoseksuelles situation i samfundet

lovgivningen om indkomstbeskatning og vigtige dele af jord- og landbrugslovgivningen. Men derudover kan man finde relevant – undertiden særdeles betydningsfuldt – stof inden for mange andre områder«. » . . . gennemgangen (omfatter) eksempelvis så forskellige emner som retten til ophold og arbejde her i landet, familieforsikring, regler om udlæg for gæld, den europæiske menneskerettighedskonventions beskyttelse af familien, frirejser

og flyttegodtgørelse til lønmodtagere, overtagelse af ålegårdsrettigheder og skorstensfejervirksomhed ved dødsfald, indfødsret, spørgsmålet om afkræftelse af konkurs m.v.«

Nedsættelsen af den foreslåede kommission vil som nævnt opfylde et stort behov og vil i øvrigt være en demonstration af Danmarks vilje til at efterleve Europarådets rekommandation nr. 924 af 1. oktober 1981 om diskrimination mod homoseksuelle.